

FEJTÖRŐ.

— Rovatvezető: Csiszár József. —

1. Számítási kérdés.

Mennyi 5% lerovat mellett 9 hó múlva fizetendő 1934 koronának jelen értéke? (Spitzer Z.)

2. Földrajzi kérdés.

Melyik mellék vize az a Bodrának, a mely a Selyenkő hegyen ered? Felvéve a Szilicei mészkő felső vizeit, hol ömlik a Bodrába? (Csiszár J.)

3. Történelmi kérdés.

Ki volt az a bosnyák király, a ki 1408-ban Zsigmond fogságába került, a honnan 7 év múlva szabadult ki? Trónját 1412-ben nyerte vissza. A törökök ellen nem birta magát fenntartani s Zsigmondnál keresett segítséget. 1440-ben kihez csatlakozott? (Csiszár J.)

4. Természetrizai kérdés.

Melyik azon ásvány, melynek egyik változata fehér színű, finom hajlékony szálakat képez? Ezekből lennel tüzmentes szöveteket készítenek. Oroszország, Peom tartományában egész hegyeket alkot. Mi a képlete? melyik rendben kristályosodik? (Kemény J.)

6. Képrejtvény.

Megfejtés: Számítási kérdés: Két ilyen háromjegyű szám van: 624 és 426 $\frac{100x + 10y + z}{x + y + z} = 52$ stb.

Földrajzi kérdés: A Mára folyó. Farkasrévnel az Izába. — Történelmi kérdés: Bugnay Károly Bonaventura gróf katonai pályáját Hollandiában kezdte II. Mátyás király szogálatában. 1618-ban a csehek ellen küldött hadsereg fővezérévé nevezte ki. 1619-ben Dampierre-el együtt védelmezte Bécsen Bethlen Gábor és Thurn ellen. Majd benyomult Magyarországra és 1621 május 6-án Pozsonyt elfoglalta Bethlentől, később pedig Ersekujvárt vette ostrom alá, de június 20-án egy személyesen vezetett rohamban a hajduk agyonverték. — Természetrizai kérdés: A tavi káka (scirpus lacustris). Vegytani kérdés: Ultramarin (lazarkék, azurkék.) Képrejtvények: I. Szegény ember szándákát boldog Isten bírja. II. Mindenik ad másnak jó tanácsot, ön magának senki.

Helyesen fejtették meg: Hodács Ágost, Trammer Samu, Spitzer Zoltán, Weisskopf Rezső, Rigó Ferencz, Balkányi Kálmán, Csernus János, Schnauer Ferencz, Kovács János, Perl Jenő, Kuberger Henrik, Nagy Jenő, Takáts Lajos, Hauschild Géza, Hauschild Lajos, Weisz József, Gaál Jenő, Rózsa Ferencz, Szöllőssy Ferencz, Grünblatt Adolf, Dezső Gusztáv, Baumgartner Gusztáv, Springer Ulrik, Dorfer Rezső, Király Ákos, Villányi Imre, Hajós Imre.

A kitűzött jutalmat Hajós Imre nyerte el (Budapest, Bezerédy-utca 10.)

Lapunk mai számát 20 ezer példányban nyomattuk, s a tornaversenyen résztvevők közt is ingyen szétosztottuk. Kérjük olvasóinkat, hogy lapunkat a legszeleesebb körben legyenek szívesek terjeszteni.

Szerkesztői telefon.

J. M. Bpest. Miskának nagy gondot adott az ön ákom-bákomainak kibetűzése.

Knepfel Béla leveléből nem csak azt látjuk, hogy éretlen gyerek, hanem, az is, hogy gondatlan. Már sokszor megírtuk, hogy a szerkesztőséghez nem tartozik a lap expedálásának gondja azt a kiadóhivatal intézi el. Ha baja van, tessék oda fordulni, mi az ilyen hangon irt felszólalást a papirkosárba dobjuk.

K. Ernő. Beregszász. Köszönjük, szívesen vesszük. Cs. K. Bpest. A vakációban sorát ejtjük. Sz. K. Gyula. Eger. Legyen szíves abban az ügyben a kiadóhivatalhoz fordulni. Ha jó dolgok lesznek, szívesen vesszük. Kezdő. Nem kaptuk meg. Nem közölhetők: A hazaszeretet lángja. Tavaszdal. Kikeletkor. Új előfizető. A «Miamis király» az első számban kezdődik. Lehet, hogy könyvtárakban is meg fog jeleni. R. F. Szarvas. Schach Béla tavaly is Bpsten tanított a ker. akademiában és a «Keresk. Szakoktatás» szerkesztője volt. N. J. Kalocsa. Elég jó, de Arany és Czuczor azt a tárgyat mégis jobban feldolgozták. B. H. Szehervár. Az I. évfolyam ára kötte 2 ft 50 kr. A képes magyar történet I. köteté kötte 2 ft.

TANULÓK LAPJA

A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Előfizetési árak:
Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTI:
Dr. RUPP KORNÉL
főgymnasiunai tanár.

Kiadja a „Kosmos” müintézet, kő- és könyvnyomda és hírlapkiadó részv.-társ.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, IX., Soroksári-utca 31.
KIADÓHIVATAL:
Budapest, VI., Teréz-körút 23. sz.
HIRDETÉSEK
felvételnek és jutányosan számíttatnak

POST FESTA.

Letűntek már az aranjuezi szép napok s mire e sorokat írjuk, szétosztott a szélrózsa valamennyi tája felé a középiskolák vidám népe, mely tarkabarka színegyveleget, vidéki üdeséget varázsolt a székes főváros utcáira.

Az ünnepek után első szavunk szíves bucsut mond fiatal barátainknak:

Isten veletek, de nem sokáig — mihamar viszontlátásig!

Az ünnepek után emlékezetünk előtt kellemes képek vonulnak el. Erőtől duzzadozó, fürgé alakok, jókedvtől és önértéztől sugárzó rózsás arcok. És kevésse elgondolkozva, lehetetlen, hogy jóleső tanulságot, büszke reményt ne merítsünk az im most lefolyt, vigságos napokból.

A millenniumnak méltán kiemelkedő ormói közé számíthatjuk a középiskolai tanulóifjúság tornaversenyét. Nem volt ez szemgyönyörködető sportösszejövétel, látványosság kedvéért történt mozgósítás! Nem, hanem a magyar ifjúság impozáns erőpróbája, megtermettségének tündöklő kimutatása a nemzet, a felség színe előtt!

Június 2-ka, rátok nézve, magyar ifjak, a szellem, júniusnak ezen meleg, nem csekély próbára tevő napjai az erő győzelmei voltak!

Akár csak a hajdankori olympusi vetélkedésekről hullott volna le az ódonság moha. Az épség, az elevenség, a mozgékony ügyesség nyilatkozott itt meg, tiszteletet gerjesztő arányokban. Azon tulajdonok, melyek mellé már szinte önkényt járul egyszersmind a szellemi megáldottság is. Mens sana in corpore sano! A nemtelen érzésnek, fogcsikorgató irigységnek még árnya is számüzve vala innen. Az erőben való ártatlan bizakodás, nemes ambi-

ció és viharos lelkesedés dagasztotta a kebleket.

A kik látták ezt a fenkölt, szemet-szívet boldogító vetélkedést, azzal a tudattal távozhattak, hogy a mely nemzetnek ily edzett, munkabíró, minden szépért és jóért lelkesedő ifjúsága növekedik, az nem táplálhat aggályoskodó kétségeket jövője felől. És biztosak lévén abban, hogy e nagyszerű bemutatkozás korántsem Potemkin falvakhoz hasonló ideiglenes áttatás, hanem a tényleges állapotnak hű viszatüköröztetése: édes reménnyel telve másíthatjuk el a költőnek pillanatnyi elkomorodástól sugallt keserű kérdését:

Igenis, lesz gyümölese a fának, melynek ilyen a virága!

És most az ünnepek után, végső szavunk a magyar ifjúságot illeti.

Üdv neked, magyar ifjúság, mely fényesen bebizonyítottad, hogy nem arany-, hanem ércifjúság vagy! Ujra éled egész valónk, ha fölveszszük tételünkül, hogy te, mely ily törhetetlen buzgalommal és spártai energiával álltad meg a sarat azért, hogy magadért kitégy, meny nyivel hatalmasabb tetterővel és rajongással szállsz sikra majdan, ha hazád java ugy kívánja.

De büszke öntudatod elragadtatásában zendüljün meg a hála akkordja is. Meghajolva az érdem előtt, emlékezzél meg az intező férfiakról és lankadatlan oktatóidról is, kik odaadó fáradozásukkal a lefolyt nagy nagy napok sikerét és jelentőségét előre biztosították. És fordulj bensődből fakadó fohászsza az Egek urához, ki megengedte, hogy nem meddő korszakban élsz, hogy tulajdon szemeiddel lásd a magyar állameszme diadalát! K. A.

MIAMIS KIRÁLY.

Irta: WALDEN EDMUND.

— Helyes, Master, sohase aggódjunk a «Molly» miatt; hisz ha hazajönnek a kalózok, először is házukba mennek.

— Vegyetek magatokhoz a fegyvert és a baltát; Nikunthas majd kalauzol bennünket.

Amint odaértek a parthoz, elrejtették a csónakot és az indián vezetése alatt bementek az erdőbe.

Nemsokára tisztásra értek, a hol egy deszka-kerítés mögött több tetőzetet vettek észre.

Elhatározták, hogy John odamegy az ajtóhoz s Hollins nevében kér bebocsátást. Az indián bihetetlen ügyességgel odakuszott az ajtóhoz s zajtalanul meglapult a fűben. Burns s Bob a bokrok között voltak.

John bátor léptekkel haladt az ajtóhoz s nyugodt hangon kiáltotta:

— Skroop! Halló! Nyisd fel! — Nem kaptam választ; misem hallatszott belülről.

— Jól hallja, már jön, — sugta Nikunthas.

— Hát nyissa fel már egyszer Skroop, Hollins küldött.

Erre közeledett az ajtóhoz a falábu ör.

— Lassan öcsém lassan, nem vagyok én kenyélfutó.

Elhuzta a reteszt, mire megnyilott az ajtó. A vén czimbora arcán, mely nemcsak a széltől, az időjárás viszontagságaitól volt piros, gyanakodó vonást lehetett látni, a mint megpillantotta az ifjut.

— Ki is maga öcsém? Kérdé durva, tompa hangon.

— Mindjárt megmondom, — válaszolá John, mialatt néhány lépéssel közeledett.

— Megállj, — kiáltott az öreg, — először csak hadd halljam a jelmondást — és avval beakarta tenni az ajtót.

Erre hirtelenül eléje ugrott Nikunthas, mire Skroop ijedtében visszalépett.

Az indián már készen tartotta baltáját.

— Ne öld meg, — kiáltott John, mire az indián a helyett, hogy fejbe ütötte volna az öreget, annak falábara esapott, minek következtében Skroop elesett.

Az öreg nagyot káromkodott. Rögtön rávetette magát az indián, kezeit megkötötte a magával hozott vékony kötéllel úgy, hogy mozdulni sem tudott.

Amint a két fiatal a nyitott ajtón bement, Bob és Burns is odaléptek.

A megkötözött porkoláb káromkodott, mint a jégeső.

— Hol van Sir Richárd? — kérdezte Burns. Az öreg egy hatalmas szitokkal válaszolt.

— No, ha nem akarja megmondani, akkor majd elbánunk vele kurtán, — szölt Bob a baltát villogtatva.

Majd Burns beszélt neki:

— Látod öreg, hogy kiszabadíthatjuk őt így is, ugyanis; ne nehezítsd meg munkánkat, hanem mondd meg, hol van, hisz neked is csak használhat ez.

— Hogy a mennykő ütne belétek, — morogta az öreg, — ott van fön, a harmadik emeleten, hozzátok le és aztán menjetek pokolba. Sajnálom a fiut, ha a gaz Waltham küidött ide benneteket. Bob és John erre felmentek a lépcsőn és hangosan kiáltottak. — Sir Richard, hol van?

John felnyitotta az ajtót, melyen rajta volt a kulcs; egy szöke rokonszenves arczu fiatal embert láttak a szobában, a kinek arcán meglátszott az öröm, melylyel a szabadulás eltöltötte.

— Barátaim, mi járatban vagytok?

— Eljöttünk, hogy kiszabadítsunk.

— Oh most már ismerlek, te voltál ott a másik szigeten is.

— Igen, de üres volt minden, a midőn elmentünk önért; de siessünk, ezek a ficzkók nincsenek most itthon és szerintem nem is lesz tanácsos őket bevárni.

Gyorsan mentek le az udvarra; Sir Richard izgatott volt.

— Istenem, hát mégis meghallgattad imáimat, — mondá halkan.

— Legyen üdvöz Sir Richard, — mondotta Burns, — véletlenség vagy helyesebben az isteni gondviselés tudatta velünk az Ön ittlétét s eljöttünk, hogy kiszabadítsuk.

— Hogyan háláljam meg ezt Istenemnek, hogyan nektek barátaim?

— Ne sokat késlekedjünk, tartózkodásunk minden perczen veszélyessé válhat.

Sir Richard egy pillantást vetett a megkötözött Skroopra és így szólt:

— Vigyük be az öreget, barátaim, jól bánt velem; hihetőleg csakhamar hazajönnek czimborái.

Bevitték Skroopot az ágyra s kötelekeit is megtágitották kissé.

— Köszönöm, Sir Richard, — szólt az öreg, — örülök, hogy elmeget innen, mert ön gentleman.

— Isten bocsásson meg mindnyájuknak, a kik rosszat akartak velem. Ezek közé nem tartozik ön, a kinek szivemből kívánom, hogy öreg napjaira ne terhelje lelkiismeretét újabb bűnnel.

Az öreg erre érthetlenül dörmögött.

Richard Waltham leakasztott a falról egy szép puskát vadásztáskával együtt.

— Az én fegyverem, — mondá, — csak a magamét viszem el. Előre tehát életmentőim s jó barátaim, menjünk, szabaduljunk innen.

Gyorsan mentek előre; csakhamar odaértek, a hol elrejtették a csónakot.

A mint a parthoz közeledtek hangokat halottak.

Meglepetésükben egy ideig némán álltak.

Burnsot és Bobot is borzalom töltötte el mit láttak.

Lassan, nesztelenül haladt el előttük az egyik francia hajó abban az irányban, a hol a «Molly» feküdt. Nevetést, beszélgetést halottak a fedélzetről, a melyen negyven-ötven fegyveres matróz lehetett.

Most aligha el nem veszik a «Mollyt».

És azután?

Erőtéljes hangon tulkiabálta valamelyik a többit; jól érthették a parton is.

— Mit mond ez a francia, — uram? — kérdé Burns Sir Richardtól, a ki tudott francziául.

— Azt mondja, bárcsak kikerülhetnénk valahogy az átkozott szigetek közül, ahova ezek a yankeek csaltak bennünket.

Néhány percnyi csend után örömrivalgásban tört ki a hajó legénysége; valószínűleg meglátták az üldözött vitorlást.

Erre nagy szomorúság fogta el Burnsot; azon gondolkodott, hogyan fognak hazamenni, ha most elviszik a «Mollyt», a melyen már ugyanis annyit vesztett az utjában. John is szomoruan állott, Bob pedig a pokol fenekére kívánt minden francziát, valahol egy van.

— Mit jelent ez, uram? kérdi Sir Richard.

— Elvesztem hajómat, melyet ott kötöttem ki, mert már háboruban vagyunk a francziákkal.

Bámulva és aggódva hallgatta Sir Richard a legújabb eseményeket.

Még egy ideig állottak s azután Bob így szólt:

— Kár tépelődni, Master. A mi elveszett, elveszett. Arra gondoljunk inkább, hogyan mehetünk el innen. Azt hiszem ideje lesz elmenni, mert különben könnyen két tűz közé kerülhetünk.

— Igen, — sóhajtott Burns, — menjünk el s nézzünk más rejtek után. Nem marad más hátra, mint gyalog elmenni, a mi pedig szerfelett veszélyes.

Mindnyájan csónakra szállottak és midőn a szomszéd szigeten találtak alkalmas rejtek helyet, partra szállottak s csendesen meghuzták magukat.

Negyedik fejezet.

Köröskörül sűrű erdő, itt-ott egy a vihar által kitépelt fát látni, melyet már benő a fű. Félhomály volt itt a sűrű lombok alatt, melyek nem ereszték át egészen a nap ragyogó sugarait. A férfiak ott ültek a kis tűz mellett a patak mentén, mely vigan csörgedezett mellettük.

Három nap mult el azóta, hogy itt hagytuk barátainkat az «ezer szigetek»-en. Ismét felkerestük őket az őserdő közepén.

Csak nagy fáradsággal tudtak áthatolni a mocsarakkal telt erdősegen és kimerülve kerestek pihenőhelyet.

Nikunthas egy szarvast lőtt s hogy elkölthessék, bármily nagy veszéllyel járt is, tüzet raktak; természetesen csak száraz faval tüzeltek, mert a füst nagyon könnyen eláruhata volna őket.

A szarvasnak néhány jobb részét megsütötték, hogy éhségüket csillapíthassák; azután némán ülték körül a tüzet, csak a fiatal indián hiányzott.

Sir Richard sápadt volt; őt, ki már oly régen sinylődött a fogságban, teljesen kimerítette ez a fáradságos ut.

Haja kuszáltan csüngött le vállára, ruhája már piszkos volt s több helyen elrongyolódott.

Szomoruan érintette őt nagybátyja halálának híre, az azonban borzalommal töltötte el őt, hogy unokabátyja oka a Duke of Richmond megtámadtatásának és az ő elfogatásának, hogy élete ellen tör, mert minden áron megszeretné keríteni Richard örökségét.

Szomoruan ült Richard a tűz mellett. Burns s John megszokták már az ily utakat, azért nem igen viselte meg őket ez az ut. Nem úgy Bob, a ki nem mozgott oly könnyen; ő elfáradt s kimerülve hevert a tűznél, oly annyira, hogy még kedves pipája sem izlett neki. A fiatal indián aczél izmai meg sem érezték ezt az utat, alighogy leültek, már felugrott s el-tűnt az erdősegen, hogy körültekintsen.

(Folytatása következik.)

Segíts magadon és megsegít az Isten.

— A Tanulók Lapja számára írta: *Teveli Mihály.* —

A tanár elővette zsebéből a szerkesztőtől kapott levelet s felolvasta az osztály előtt. A fiuk fészkelődni kezdtek a kíváncsiságtól, nem tudták elképzelni mi történhetett itt.

A levél pedig így szólt:

Mélyen tisztelt tanár ur!

«Kikelet» című ifjúsági lapom 39-ik számának egynehány példányát azzal a kérelemmel küldöm meg tanár urnak, hogy azokat osztályában szétosztani sziveskedjék. Bizonyára serkentő példaul fog a tanulóknak szolgálni, ha látják, hogy egyik társuk milyen ügyesen ír már. Nem szoktam ugyan tanulók dolgozatait közölni, de Dombháti Bélának közöltem verse megérdemli, hogy kivételt tegyek vele.

Kiváló tisztelettel

Falvay Dénes.

Dombháti Béla nevének említésekor az egész osztályon a meglepetés moraja huzódott végig. Valamennyi hátra fordult, hogy Bélát láthassák, a ki az utolsó padban irult-pirult. A suttogás csak akkor esillapult le, mikor a tanár a «Kikelet»-nek azt a lapját felütötte s az osztálynak megmutatta a költeményt.

— Nézzék ezt a szép képet, ezt a kis kápolnát a hársfák alatt, ezt is Dombháti rajzolta. Itt van a neve a kép aljában, mondá a tanár, miközben padtól padhoz járt a képet megmutatni. S mert szépen megkérték a fiuk, fel is olvasta a tanár az egész osztály előtt a költeményt, a mely így hangzott:

A hársfák alatt.

Úgy állnak a hársak most is,
A hogy álltak régen,
Atölelve a kápolnát
Regélgetnek nekem.

Más nem érti, csak én értem,
A mit ők regélnek.
S újra érzem boldogságát
Az eltűnt időknak.

Ide jártunk jó anyámmal
A kálváriára.
Ide ültünk az ős fákknak
Ingó árnyékába.

Anyus itten simogatta
Fejemet ölében,
Most is hallom, hogy biztatott:
Imádkozzál szépen.

Imádkoztunk jó atyámért,
Hogy szép legyen álma;
Oh, mert akkor még csak félig
Félig voltam árva!

Ide járok most is olykor,
Imádkozom szépen . . .
Mindkét szülém ott pihen bár
A sírnak ölében.

A tanár nem szólt többé semmit, kiosztotta a Kikeletnek szárait a fiuk közt, anélkül, hogy csak egy szót is váltott velök. De a fiukon is meglátszott a meghatottság, a melyet a költemény utolsó versszaka okozott. A tetszés nyilvánítás legkisebb hangja sem zavarta meg az osztály csöndjét.

Csingiling . . . hangzott fel a csöngetyü, a tanár kiment az osztályból, de a hagyományos jókedv az óra végén most az egyszer nem nyilatkozott meg. Állva maradtak egy darabig helyökön, mintha még vártak volna valamire. Egyszerre csak elkiáltja magát az egyik fiú: Éljen Dombháti Béla! És kitért az elfojtott lelkesedés. Olyan éljenzés reszkettette meg a levegőt, hogy Csengői igazgató lélekszakadva sietett az V. osztály fele, megdergálni a rendetlenkedőket, de mire odaért, már minden csendes volt megint, nem volt oka figyelmeztetni őket, annyival kevésbé, mert eszébe jutott a Dombháti név hallatára az, a mit Merényi tanár a költemény megjelenésére vonatkozólag közölt vele.

Tizenegy órától kezdve azután nem volt ünnepelebb tanulója az intézetnek Dombháti Bélánál. Csodálattal néztek rá tanuló társai, s bár azelőtt is sokszor emlegették a nevét, mint az V. osztály első tanulóját, most még nagyobb tisztelettel beszéltek róla.

VI.

A mi késik, nem mulik.

Minden évszaknak megvan a maga élvezete, városinak, falusinak egyaránt. Akárhogy is didergünk sokszor a hidegben, mégis alig várjuk a ködös őszi napok elmúlását. Az a se hideg, se meleg október meg november még a legkevesebb népszerűségnek örvend a hónapok között, olyan átmeneti az az őszből a télre. Már aztán a december egészen más legény. A tél-apó nem trefál. Megrázza amugy magyarosan jégesapos szakalát, meg hófödte fejét s egyszerre előszedik az emberek a telibundát — már a kinek van.

Kolompás uram, a ki éjjel a város nyugalma fölött örködik, nappal, mint mondám, a jégpályának főfőtisztogatója, a korcsolyáknak föl- és lehúzója, ha t. i. van jég. Bátran állithat-

juk, hogy a tél közeledténél ő örül legjobban. A korcsolyázó egyesület föltétlen [bizalommal viselkedik. Kolompás szerény személye iránt, már évek óta ő kezeli az egyesület jégpályáját, mely a város végén huzódik meg, közvetlenül a temető tözsomszédságában.

Nem amolyan budapesti elektromos világosságu és czigányzenés jégpálya ez, de azért K . . . városka közönségének kielégíti igényeit. Van egy melegedő szobácskája két vaskályhával s még egy kis mellékhelyiség, a hol a Kolompás főfelügyelő és az élete párja burgonyát sütnek maguknak, ha megéheznek s ha éppen nincs más dolguk.

Délutánonként azonban ritkán érnek rá az ilyen mellékfoglalkozásra, ha csak a zimankós éjszakai szél haza nem kergeti a sport kedve ő közönséget.

. . . Félőtre járt az idő, mikor lassanként megélenkült a pálya. A tanulók csak hazavittek előbb könyveiket, de azután a leczkét estére hagyva, siettek lóhalálában a jégre. Nem is szállingózva jöttek, hanem ötösével hatosával, csoportosan siettek le, hogy valahogy el ne késsenek. Nem is olyan rossz dolog az, végig siklani a tükör sima jéven, edzeni a testet az elpuhultság ellen, s a szellemet kissé pihentetni. A ki módjával használja ezt az idő töltést, annak hasznára válhatik csak. De tulhajtani nem szabad a dolgot.

Már a kigyózás veszélyes mutatóvány! Ugy orra bukhatik egyik másik, hogy azt sem tudja, hogyan keljen föl. Pedig a diákoknak az a legkedvesebb produkciója. Most is ahhoz készülődnek éppen. Kóró Péter vállalkozott rendezőnek és vezetőnek. Már-már felált az egész sor, mikor egyszerre csak átadja a tisztséget egy másik tanulónak. Mert neki fontos dolga akadt.

Kolompáson akadt meg a szeme. Majd beszédbe elegyedett vele, majd meg merész fordulatokban körülötte keringett, de szemeit nem vette le róla. Kolompáson pedig semmi különös nem volt. Buzgalommal simitotta a jeget s nem vette észre, mennyire bámulja őt Kóró Péter, a ki azonban nem is annyira a jégtisztító munkájára, mint inkább annak szép bekecsére volt kíváncsi. Olyan igazi magyar bekecs volt az, a milyent nálunk különösen az ötvenes és hatvanas években vise tek. Vastag téli posztóból készült, a legnagyobb hideg ellen is megvédte azt a ki bebujt, belése, jó szőrösbőr még meg is izzaszthatta gazdáját.

Kóró. miután eleget gyönyörködött a bekecsben odalépett egészen közel Kolompáshoz:

— Kolompás bácsi, mondja csak, hát a zsinór hol van erről a bekecsről? Mutassa csak, finom portéka ez. Kár hogy nincs rajta a zsinórja. Lám milyen szép a belése.

— Már hog-ne volna szép, viszonzá Kolompás, szép embernek, szép holmija van.

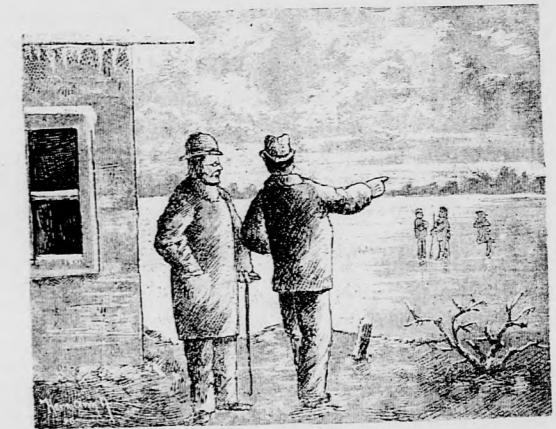
— Ugy látom, még uj ez a bekecs, nem nagyon, viselte még. Tavaly nem is láttam ezt magán.

— Tavaly? Hát persze, hogy persze, tavaly még nem igen . . . Akarom mondani, csak ünneplő ruhám volt tavaly.

— Ne haragudjék, Kolompás bácsi, hanem az nem egészen úgy van. Mit szólna hozzá, ha azt mondanám, hogy ez az én bekecsem.

— Megboiondult az urfi? Mi? Hát azt hiszi, hogy április elseje van? Menjen csak korcsolyázni, én is a magam dolga után látok.

Kóró Péter azonban levetette korcsolyáját a melegedő szobában, fölvette vadonat uj tél-

kabátját és elsietett. Felóra telt bele körülbelül, mire visszaérkezett a jégpályára Csengői igazgatóval. Élénken beszélgettek egymással, fölűnt a korcsolyázó diákoknak, hogy az igazgató ur olyan nagyon leereszkedően társalog társukkal.

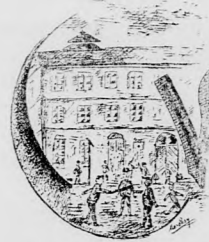
— Igazán az öné? szólt az igazgató a jégpálya bejáratánál. Nem gyanúsítja ok nélkül Kolompást?

— Igazgató ur kérem, én annak a kabátnak minden porcikáját ismerem. Különben vannak tanuim, a kik szintén jól ismerik, akár csak én. Czankó a kivel tavaly együtt lártunk, bizonyára rá fog ismerni, ámbár a zsinórjait lefejtették, valószínűleg azért, hogy rá ne ismerjek.

(Folytatása következik.)

A pályamunka.

— Elbeszélés. A «Tanulók Lapja» számára. —

alóban csodálatos, hogy a 2-ik osztály diákjai, kik máskor a szombat délutánt labdázással szokták az iskola tágas udvarán elmulatni, most egyenkint rendre szállingóznak be a kis templomi sikátor egyik kapuján s gyűlnek össze egyetlen ablakjával az udvarra néző kis diákszobában, hol az osztály egyik kedvelt, jó kedvű tagja: Varga Lojzi lakik.

Ugyan mi hozhatja ezeket a kis diákokat ide a szoba szűk falai közé, mikor künn a legpompásabb áprilisi délután csalogat a játékra? Talán valami közös ügy?

Ugy van s ki gondolná, hogy ez az egész raj kis piros-pozsgás arcú gyerkőc szövetkezésben áll egymással, még pedig «Cooper önképzőkör» neve alatt.

Ime, még csak 2-ik osztályba járnak s már is önképzőkört alakítanak, sőt épen most az ugynevezett «pályamunkákat» akarják elintézni. Ezért gyülekeznek olyan méltóságos, komoly képpel, mint a kik nagy dolgokat készülnek végezni.

Gyorsan született ez a «Cooper önképzőkör.» Esett pedig a dolog ekképen:

Kulesár Feri, kinek legszebb írása volt az egész algymnasiumban, egy vele lakó nyolczad-osztályos fölszólította vagy 40 oldal letisztázására, sőt a nyeredő pályadíjból egy kis osztalékot is ígért neki.

Ferinek szeget ütött fejébe a dolog. Neszét vette annak is, hogy alighanem 15 frt pályadíjról van szó, azt is megtudta, hogy mindez ott az emeleten, «fekete táblán» van kihirdetve. Nosza első doiga az volt, hogy felszaladjon az emeletre s oda álljon tudós képpel a fekete tábla elé. A mellette elhaladó felgymnazisták el nem tudták gondolni, miért mélyed úgy bele az a kis fiu az öt távolról sem érdeklő sorok olvasásába.

De Feri egyre diadalmasabb képpel olvasta a sorokat. Annyit megértett, hogy a «Petőfi önképzőkör» mely okt. 6-án is olyan szép ünnepélyt rendezett, 15 frt pályadíjat tűz ki. A pályakérdést azonban: «Arany János epikájának méltatása» sehogysem tudta megérteni.

Ez azonban épen nem akadályozta Feri

barátunkat gyorsan született szándékának megvalósításában.

Feri terve, pedig nem volt sem több, sem kevesebb, mint egy a «Petőfi körhöz» hasonló önképzőkör alakítása és pályadíjak kifizése.

Lázás izgatottság hatotta át egész valóját arra a gondolatra, hogy majd milyen dicsőséget, megérdemelt dicsőséget fog magának szerezni.

Sorra beszélt minden pajtásával s csodálatos, mindegyik lelkesedéssel fogadta az új «eszmét».

Feri célja mihamar az egész osztály célja lön: megalakult az önképzőkör. Varga Lojzi lakásán alakult meg, ezért már csak tiszteletből is Varga Lojzi lett az elnök, az indítványozó Kulesárt megtették pénztárnoknak, no más hivatalról vagy nem tudtak, vagy nem jutott eszükbe gondolkodni.

Sokat tanakodtak azon, mi legyen hát a kör neve. Elvégre az «Utolsó Mohikán» «Utmutató» stb. kedvelt s legjobban olvasott regények írójáról, Cooper-ről nevezték el.

Nagyon természetes és jellemzetes a választás.

A tagsági díjat 5 kr. havi díjban állapították meg, úgy gondolkozván, hogy ennyit egy hónapban mindenki áldozhat, kivált mikor nyerhet vele teljes 3 frtot, amennyi pályadíjjal lön kifizetve. Vala pedig a kérdés következőképen szabatosan meghatározva: «Irni kell egy akár-milyen verset.» Ez látszott persze a legkönnyebb themának.

A sok kis legény várva-várta az apr. 28-iki délutánt, mikor eldöntik egész hivatalosan a pályamunkák sorsát. Mindegyiknek tetszett a dolog, kivált a szavazati jog gyakorlása csábított vajmi nagyon. A munkák beszédésével Kis Palit bízták meg.

Térjünk be ezek után a kis diák-szobába, hová a tagok már jobbadán egybegyűltek. Csodálatos nyüzsgő élet uralkodott itt az önképző körben, a sok diák csak úgy hemzsegett. De mihamar rend lett, mikor Varga elnök ur tanácskozássra hívta fel a tisztelet tagtársakat.

Ki ide, ki oda telepedett, komoly arcot

vágva: de egy volt a bökkenő. Kis Pali csak nem akart megérkezni a munkákkal, pedig a pénz, teljes három forint ott volt ám már az asztalon Kulesár Feri: a pénztárnok előtt.

A kis társaság végtére türelmetlenkedni kez-

dett s csak a kíváncsiság, a pályázókat pedig a mosolygó 3 frt tartotta vissza az elszéledéstől.

— Bizonyosan Pali ur most tákolja össze versét a többi nyomán — jegyzé meg az elnök.

Meg volt törve a csend, maga az elnök törte meg. Nosza lett erre nagy riadalom!

— Jertek fiuk az iskola udvarba játszani! Soh'se várjunk Palira. Szedjük vissza a pénzünket!

— Mondtam én, hogy nem ér semmit az egész komédia!

— No ide a pénzemet! kiálta egy harsány hang.

— Hohó, csak lassabban, én már két hónapi díjam kifizettem!

— Én meg hármat!

— Várjatok még egy kicsit — kiáltá az elnök, ki bizonyára érdekelve volt — hátha jön már Kis Pali.

Néhány percznyi csend állott be.

Mindenki az ablakhoz tódult s merőn szegezte szemét az utcaajtóra.

Rövid várakozás után nyílik az utcaajtó s csakugyan Pali dugta be fejét.

Lehorgasztott fővel közeledett a szobaajtóhoz. — Már valami baj történt velem! — mondogatták az ablakon belől.

Egy csomó gyerek ki is rontott a szobából, egyenesen Palira.

— Hol vannak a munkák?

— Add ide a verseket!

— Ne piszmojj már!

— Hol jártál, majd lesz neked!

Szegény Pali alig tudott eljutni a szobaajtóhoz

Itt még hevesebb megrohanás várt rá.

Vége volt minden rendnek, méltóságnak.

— Hol vannak a munkák? kiáltá az egész trupp.

— Ni . . . nincs, egyses — felelte szorongva Pali.

Lett erre hadd el hadd!

Ki Palira rontott, ki az asztalon levő pénz után kapkodott, de szerencsére még jókor zsebre vágta a pénztárnok.

Bizony az önképzőkör tagjaitól néhány ütleget is kelle elszenvédenie Pali barátunknak, míg végre kinyögte, hogy elvesztek a munkák, vagyis hogy . . . hogy Sólyom tanár urnál vannak.

Na hiszen lett is erre nagy riadalom.

— Áruló, áruló! Le vele!

— Oda adta a tanár urnak, hogy megtudják a kör létezését és elbánjanak velünk.

— Lökjétek ki!

Nem kellett sok biztatás, hogy a szegény siró-rívó Palit megragadják s kitegyék az udvarra.

Bent pedig megindult a harc a pénzéért.

A pénztárnok, szegény feje azt se tudta, hogy mit csináljon, mikor egyszerre minden oldalról szorongatták. Keservesen tapasztalta, hogy az általa javasolt körnek ily vége lön épen a pályamunka miatt; hogy tehát szabaduljon a bajtól, az összes pénzt, a sok krajezárt, s tiz-, husz fillérest feldobta a levegőbe, maga pedig szomorkodva hagyta ott a társaságot.

Hullott a pénz, mint az isten áldása — lön is nagy kapkodás.

Persze a gyengébb nem tudott magához kaparítani egy krajezárt sem, az erősebb pedig fényes pénzzel töltögette a zsebet.

Ekkor meg egymásnak estek a harcziak.

Lármás zshivaj és fölvert por tölté meg a kis szobát.

A gyerekek szokott dulakodása vette kezdetét. Végre, a kik jól megszedték magokat, igyekeztek elillanni.

De már az első ijedve futott vissza az utcaajtótól.

— Jaj, jaj! jön Sólyom tanár ur!

— Nagyon mérgesnek látszik.

— Mi lesz most?! Jaj, jaj!!

Halotti csend lön egyszerre. A lármás sereg félve huzódott meg a szobában s visszafojtott lélekzettel várakozott.

A tanár ur erős, szilárd lépteinek hallatára szepegés vett erőt mindenkin.

Hát még mikor meglátták, hogy Kis Pali is jön a tanár ural.

Mindenki árulónak gondolta a fiut.

A tanár ur beléptére reszketve állott föl mindenki.

— Mit csináltok haszontalanok s micsoda nagy lármát eszapatok az előbb? — szólt a tanár ur, miközben egy csomó papirost tett le az asztalra.

A fiuk elszörnyedve ismerték föl a pályamunkákat, hát még a ki saját magáéra ismert!

— Mit csináltatok Kis Palival? Allj elő Varga Alajos s mondj el igazán mindent.

Lojzi eleitől végig elmondá a dolgot, a «Cooper önk. kör» történetét.

(Folytatása következik.)

AZ OROSZ CZÁR KORONÁZÁSI DISZBEN

AZ OROSZ CZÁRNÉ KORONÁZÁSI DISZBEN.

Az „Ember tragédiájá”-ról.

— A Tanulók Lapja pályázatán megdícsért pályamunka. —

II.

Az embert saját bűne taszítja ki a sivár életbe. Isten és a démon állanak mellette; Lucifér cselje: jövőjének kétségbeesett, komor oldalait mutogatni Ádámnak, hogy ez által a megőrzítő kételybe ejtse, elriaszsa az élettől, hogy önként a rossz szellem karjaiba vesse magát. Viszont az Ur be akarja vele láttatni, hogy nélküle az ember polyva, kitéve a sors, a balvégtet viharainak:

Ádám, Ádám! elhagytál engemet:
Elhagylak én is: lásd, mit érsz magadban.

És mily magasztos az Ur nagyszerű nyugalma, szemben a démon kétségbeesett, szívós, kudarczsal végződő törekvéseivel.

Ez az expositio.

Ádámnak tiszta a tragikum. Minthogy a mű eszméje ezzel áll szerves kapcsolatban, ebből csirázik, előbb az ő egyéniségét kell kifejteni. Ádámnak már első szavából tökéletesen megviláglik jelleme, midőn Évának színt oly karakterisztikus fölkiáltására:

Ah élni, élni: mily édes, mi szép!

Ezzel válaszol:

És urnak lenni mindenké fölött!

Az ő egyéniségében Madách remekül egyesíti az ember, de kiváltképen a férfi összes jellemvonásait, az erélyes dacot, a törekedést a tökély felé, a vállalkozási szomját.

Tragikumának kútforrása mérhetetlen önbizalmában, erejének tulságos tudatában rejlik, mely azon balhíre készíti, hogy képes magát függetlenül, önszántára hagyva föntartani a világegyetemben. Ellenkezőleg Faust hasonló akar lenni Istenhez és tudománya által szándékozik a világot kormányozni.

Megkapó, sőt fenséges vonás Ádámban bátorságának éber fennállása. Sohasem csügged, mindig bele tudja magát a mostoha viszonyokba helyezni s kikapni belőlük a vigasztaló részt. Midőn a paradicsomból kiüzetik, Lucifér megvető kérdésére:

«Csüggedsz?» így felel:
Koránse hidd,
Csak ébredésem borzongása ez.

Majd, mikor a pusztában önerejéből él, így tör ki határtalan gögje:

Önmagam levék
Enistenemmé és a mit kivivok,
Múltán enyém. Erőm ez, büszkeségem.

Bámulatos, mily szilárd makaességgel ragaszkodik ideáljaihoz. Büntetése, hogy éppen azon eszméken szenved hajótörést, melyekre a legbiztosabban támaszkodott. Keresztülhalad az emberiség pályafutásának legkiemelkedőbb pontjain és mindig csalódik és mindig a koreszme — azon időszak kinövése, melytől üdvét remélte — áll vele ellenségeképen szemközt. Így zajlik le ez egész pályáján, melynek képei mintegy kaleidoszkópból, látomás foglalatában tűnnek föl előtte, képezve a drámai költemény cselekvényét.

Ha figyelmesen vizsgáljuk a mű koncepczióját, azt találjuk, hogy Madách a képek elrendezésében az «actio parat reactionem»: hatásra visszahatás bölcséleti elvét alkalmazta. Mily merész ellentétek a korlátlan fáraói egyeduradalom és az athéni szabad állam, a sülyedő Róma hihetlensége és a kereszties hadak vállalási rajongása, a harminczéves háboru vakbuzgó tulkapásai és a szabad szellem netovábbjái; ünneplő franczia forradalom! Nézzük végig, mint váltakoznak az ellentétes, tragikus bukást okozó eszmék.

Legelőször az abszolutizmus fejeként látjuk Ádámot és itt eliszonyodik az egyén uraltatásától s az egyetemes alárendeltségétől, mit a haldokló rabszolgá igy fejez ki: «Milliók egy miatt.» Majd Milliades lesz, szabad hazában, hol meg a köz hitványsága ijeszti el. Midőn a közéletet választja, azaz az egyén és köz egyensúlyát (Róma), a kéljégs és vallástalanság csalja meg reményében. Mint az új tan egyik harciosa lép föl s ekkor a vallásgyűlölet fanatizmus rombolják le eszményképét. Pihenni akar, munka közt és ama önvád alatt kell nyögnie, hogy tudománya csalárd, hamis nyomon halad. Hirdeti a szabadság, egyenlőség, testvériség magasztos elveit s népre talál, mely nem érti meg. Ismét a tudományba, mint a társadalom újjáalkotójába helyezi hitét, azonban visszaretenti a kétségbeesett anyagiság, az ideál sülyedése. Mikor pedig az ürben lebeg, azaz, midőn e ténynyel tetőpontján áll az emberi ész diadala, be kell ismernie annak semmiségét. Végre megpillantja az északi sarkon a «teremtés koronájá»-t állattá koreszulva: e látvány végeképen megtöri szívét.

Eme kétségbeesett harcokban mindenütt állandó kísérőjeül látjuk Évát, az örök nőiség képviselőjét.

(Folytatása következik.)

A GYÉMÁNTOK.

Szorgalmas tanulás jutalmául Petőfi «Apostol»-át olvastam el Laczinak, az én szeles tanítványomnak. Az érdeklődés mindkettőnk részéről alig engedte meg, hogy közbe-közbe a szükséges magyarázatot megadjam. Pedig az Apostol helyes megértéséhez tapintatos magyarázatra van szükségünk ott különösen, a hol a szabadság vértanuja igazolt elkeseredésében nem igazolható kifakadásokra, kárhovatásra kényszerül egész osztályok ellen; a királyok ellen kivétel nélkül, a papok, a gazdagok ellen.

Nagy meglepetésemre éppen ott, a hol az apostol története még a legérzékeltenebbre is megindítóan hathat, tanítványom elcsolyogja magát, s ravaszul igy szól:

— Nem igaz ez a történet nevelő ur!

— Miért nem? kérdém egész megbotránkozva. Hirtelen arra gondoltam, hogy tanítványom egy történelmi alak életírásának véli a költeményt s az életrajz valódiságát vonja kétségbe. Siettem értésére adni, hogy az események maguk a költeményekben, legyen bár az a költemény eposz is, nem szükségszerűen történelmi és mi nyugodtak lehetünk a költemény értékével szemben, ha csupán annyival jöttünk tisztába, hogy mindaz a mi a műben le van írva — ugy történhetett; de a nem határozottan történelmi műnél ahhoz semmi közünk sincs, vajjon a mű cselekménye valóban meg is történt, a szereplő személyek valóban éltek is.

Még ugy sem igaz ez a költemény — ripsztirozott a gyerek — mert az igy meg nem történhetett. Ha az Apostol olyan jó, nemes ember volt, akkor jó szíve nem türte volna, hogy családja annyit éhezzen, hanem nem törődve avval, a mit az emberek beszélnek, ép kezével kézi munkához fogott volna, és annyi munkát mindenestre kapott volna, hogy családját az éhezéstől, kis csecsemőjét az éhenhalástól megmentse. Engem ez a vers, már inkább bosszant, mint érdekel, és szeretném az Apostolnak megmondani, hogy jobban tette volna, ha napszámba állott volna, és este gondolkozott volna a világszabadságról.

Egy pillanatra tönkre voltam téve kedves Petőfimmel és Apostolával együtt és igen nehezen sikerült nyugodtan mosolyogni, mely mosoly arra volt hivatva, hogy nézeteltérésemet fejezze ki, de arra is, hogy rövid zavaromat, mely még nehezebbé tette a mentő eszme megtalálását, — leplezze. Pedig tudtam, hogy a gyermeknek nincs egészen igaza.

Most végre egy angol életbölcésznek az a

mondása jutott eszembe, hogy az embernek lelke nem egyéb csiszolatlan gyémántnál. Talán Byrounak szavai ezek, ma már nem emlékezem, de ez egyszer kitűnő hasznát vettem, mert e gondolat alapján egy kis mesének terve ötlött eszembe, mely aztan czélt is ért, a mennyiben szemmel láthatólag visszaállította tanítványom előtt Petőfinek és az Apostolnak csaknem elvesztett értékét, s még élénkebb érdeklődéssel olvastuk végig az egész költeményt. A mesét azok kedvéért, kik esetleg becsületüket a fentebb említett ok miatt elvesztették, vagy mégcsak elveszithetnék az Apostol iránt, itt is elmondom.

Sok sok évvel ezelőtt élt egy igen kegyes és bölcs király. Történt egyszer, hogy a királynak egy hü alattvalója két igen nagy, értékes gyémántot hozott ajándékba, melyek azonban még köszörületlenek, egyes élük csonka, egy-egy oldaluk alaktalan volt. Élt a királyi udvarban két művész, kik arról voltak híresek, hogy a drágaköveket oly kiváló finoman és oly sok lapra tudták köszörülni, hogy a még értéktelennek látszó kö is kidolgozásuk után kiváló szépségűvé, értékessé lett. Mert a két művész egymással folytonosan versengett, a király udvarába hivta a két művészt s egyiknek a gyémántok egyikét, másiknak a másikat adva igy szól:

— Gyémántokat a saját izlésetek szerint készíttetek el, én semmi utasítást hozzá nem adok. De a kinek gyémántja szebb lesz, az lesz továbbra az én udvari művészem.

Idő múltán a gyémántok elkészültek. Tokban hozta a két művész remekét, s a királyi udvar előtt egy oly teremben mutattak be a gyémántokat, melybe felváltva több különböző oldalról lehetett a világosságot be bocsátani. Először az első művész leplezte le művét, s a nézők között a meglepetés halk moraja hallatszott a mint a beözönlő fénysugár az értékes köre esett. Igen sok finom lapra volt a kö köszörülvé, de a lapok oly elhajtással bírtak, hogy egyszerre valamennyien csak egy színben ragyogtak. Az első sugár tüz-vörösré festette a követ s az oly erősen lángolt, mintha rögtön el akart volna hamvadni. A másodnan jövő sugár kékre a harmadik zöldre változtatta a kö ragyogását, és ez igy ment végig a szírvány minden színén.

Mikor az első gyémántban kigyönyörködték magukat, leleplezte a másik művész is követét. Ez egy gömb volt, s a mint a sugár rá esett, az előbbinél is hangosabb tetszés zaj keletke-

zett. A gömbölyű felületű kő egyszerre a szivárvány minden színében égett, lángolt de a sugarak, a színek minden játéka nélkül nyugodtak mint egy kicsi nap.

Feszült figyelemmel várta mindenki a király ítéletét. A király hosszú szünet után felemelkedett trónjáról és így szólott:

— Művészek, ti mind ketten derek művet alkottatok, egyik műve sem alább való a másikonál és ezért mind a ketten szolgálatomban fogtok maradni. E két gyémánt hasonlít az emberi lélekhez. Köszörületlen állapotukban a közönséges emberi lélekhez hasonlítottak, míg most, köszörülve az eszményekért élni-halni tudó nagy lelket jelképezik. De nagy különbség van mégis e két gyémánt között, épen úgy mint a nagy lelkek között.

Az első gyémánt sok lapja mellett is egyszerre, egy világítás mellett csak egy színben ég, mely szín nyugtalanul tánczol, rezeg az egész kő felületén. Épen úgy, van a nagy lélek, ki egyetlen eszmét tűz ki magának, annak minden mást alárendel, mert minden más zavarná a főt. Ez eszmének, mely őt egészen áthatja, mely csaknem rögeszméje és talán épen ezért nevezik az ily nagy embereket

szent örülteknek, — mondom az eszmének aldozatul képes hozni legkedvesebbjeit, önmagát, minden örömeivel és boldogságával együtt. Az ily lélek aprólékos ügyekkel sohasem tud törődni.

A gömbölyű gyémánt, mely egyszerre minden színben ragyog és nyugodtan ég, jelenti a nagy lelket, a ki sok oldalúsággal bír. Mert a gömbölyű test számtalan oldallal bír és így hasonlíthatlanul több oldala nyer egyszerre fényt, mint a szegletes kő. Az ily nagy lélek gondol a multra, a jövőre, de ügyesen alkuszik meg a jelennel is. Tud alkalmazkodni mint a gömbölyű felületű kő könnyében simul, a szegletesnél a nélkül, hogy megesorbulna. Az előbbi lélek ritkán lesz boldoggá, bár nagy; az utóbbi ritkán lesz boldogtalanná, bár nem kevésbé nagy, nemes!

A mese világossá tette tanítványom előtt az Apostol jellemét s azután ráadásul elolvastuk «Bolond Istók»-ot, kinek jellemében tanítványom rögtön ráismert a gömbölyű gyémántokhoz hasonló nagy lélekre, a mindig vidám és mindig jó emberre, kit annál inkább megkedveltünk, mert magyar fiu!

T. Gy.

A tornázó fiatalokhoz.

Magyar ifju, a ki könnyű kedvvel
Izmodat vig tornán frissited fel,
Jó uton jársz s munkádért dicsérek:
Üde testben szép, szabad a lélek!

Lebbenj, szökdelj, állj versenyre bátran!
Érez-izmok közt, ruganyos bordákban
Ugy nyugodjék ifju lelked éppen,
Mint a kardvas edzett hüvelyében.

Izmos karral, tiszta szíveddel, fővel:
Magyar ifju, élj jól az idővel!
Tested játszi küzdelmekre fogva:
Békés tornán gyűjts erőt karodba!

Nem tudom én meddig tart a béke.
Maglehet, hogy nemsokára vége.
Akkor aztán menj komoly esatára,
Harezi kürtök harsány hangzatára.

Csak játék lesz véres harcra menned!
Az az erő a mi meggyült benned,
Ugy csap majd le az egész világra,
Mint a felhők összegyült villáma!

Ábrányi Emil.

Az ifjusági tornaversenyek.

Az ünneplő fővárost megszállotta ma egy ifju, erős hadsereg, a világ legszeretelméltőbb armádiája s egyszeriben meghódította a sziveket. Az országos tornaverseny fiatal leventéi, a budapesti és vidéki diákok árasztották el kora reggel a városliget felé huzódó utcákat, s az ablakokból, a kapuk alól gyönyörködve néztek utánuk az emberek. Mintha a megkésett tavasz vonult volna ki ezerféle színével a lombok közé: olyan volt ez a katonás rendekben lépkedő ifju sereg az ő sokszínű uniformisában.

Az egyes iskolák külön csoportokra szakadtak a hosszú menetben s mindenik csapat előtt egy-egy nagyobb diák vitte a póznára tüzött táblát, a melyre rá volt írva messzire látható betűkkel, hogy melyik intézet növendékei sorakoznak mögéje. Minden iskolának más-más az uniformisa. A legtöbb intézet tornász-ruhába öltöztette a növendékeit, barátságosan megosztva a színeken, de némelyik katonaruhát szabott a maga diákjaira. A szabadkai diákok nehéz vasbotot hordoznak a vállukon s egyik-másik úgy megforgatja masirozás közben, mint valami vékony nádpálcát. A löcsei gymnásium ifjai délceleg vadász-katonák, a tornatanáruk pedig aranygalléros őrnagy, a ki oly büszkén vezette őket hangos dobzóval a főváros utcáin, mintha diadalmas csatából tért volna meg velük.

Százhusz középiskolának négyezernyolczszáz növendéke jött el az országos tornaversenyekre. Az egész diákságot a fővárosi iskolákban szállásolták el. *Wlassics* Gyula dr. kultuszminiszter sorra járta tegnap ezeket a hevenyészett szállásokat s meggyőződött róla, hogy az ifju vendégeknek minden kényelméről gondoskodtak. Reggel nyolcz órakor kezdődött a kiállítás versenypályáján a versenyek főbróbjája s arra vonult ki tarka menetben a vidékről igesereglett fiatalok. Künn volt a *kultuszminiszter* is *Berzeviczy* Albert dr.-ral, a versenybizottság elnökével s köréje csoportosultak: *Klamarik* János alelnök, *Zsilinszky* Mihály államtitkár, *Szathmáry* György dr. miniszteri tanácsos, *Erődy* Béla dr., *Hömann* Ottó dr. főigazgatók, *Boncz* Ödön, *Demetzky* Mihály, *Dollinger* Gyula dr., *Gerenday* György, *Gyertyánfi* István, *Hofer* Károly, *Kun* Gyula tanácsos és mások.

A tornatanárok oszlopokba sorakoztatták a diákjaikat, a kik elénekelték hatalmas kórusban a Hymnust, aztán hozzáfogtak a szabad gyakorlatokhoz. Az igazi versenyek június 2-án kezdődtek.

A 150 méteres futás XXIII. csoportjának első győztesei; kik ezüst érmet nyertek: *Feuereusen* Artur (Budapest, VII. ker. áll. gymn.), *Vay* Kázmér, (kassai főgymn.), *Hatvani* Jenő (szarvasi főgymn.), *Hudra* László (temesvári főgymn.), *Tóth* István (debreczeni főgymn.), *Piller* Oszkár (szabadkai főgymn.), *Oesterreicher* Gyula (Budapest, V. ker. főreál.), *Tomsich* János (Budapest, II. ker. főreál.), *Grósz* Márton (szegedi főreál.), *Márton* Endre (kassai polg. iskola), *Hevesi* István (kunfélegyházi tanítóképezde), *Benyina* Dezső (löcsei főgymn.), *Weisz* Géza (Budapest, VII. ker. áll. gymn.), *Bartmann* Simon (pancsovai főgymn.), *Barna* Domokos (szegedi főgymn.), *Riesz* József (besztercebányai főgymn.), *Kecskeméthy* Gyula (veszprémi főgymn.) *Móder* Géza (bajai főgymn.), *Müller* Vilmos (Budapest, V. kerület főreál.), *Zinburg* Ervin (Budapest, IV. kerület főreál.), *Mandl* Manó (kassai főreál.), *Vergás* Ferenc (znióváralfjai tanképző), *Walzer* Lénárd (szegedi keresk. isk.)

Bronzérmet mint második díjat nyertek: *Kettner* József (Budapest, II. kerület főgymnasium), *Kuhanek* Antal (Budapest, IV. kegyesrendi főgymnasium), *Drenka* Valér (székelyudvarhelyi főgymnasium), *Jaczkovits* P. (ungvári), *Proszonics* Nándor (győri főgymnasium), *Frissler* A. (zombori főgymnasium), *Vill* Antal (ujvidéki főgymnasium), *Schwarz* Ármin (kassai főreál.), *Handel* Károly (Budapest, IV. főreál.), *Stiffler* Ferenc (dévai áll. tanítóképezde), *Pataki* Sándor (aradi tanítóképezde), *Krausz* Lajos (Budapest ev. főgymnasium), *Stinicz* Lajos (kaposvári főgymnasium), *Mondangel* M. (temesvári főgymnasium), *Gödényi* Zoltán (debreczeni főgymnasium), *Strausz* Gyula (iglói főgymnasium), *Musset* Rikárd (nagykanizsai főgymnasium), *Kolonich* Béla (szabadkai főgymnasium), *Weisz* Mór (szarvasi főgymn.), *Szöts* Albert (Budapest, II. ker. főgymn.), *Pérics* Lázár (bajai áll. tanítóképző), *Galáth* Gusztáv (losonci tanítóképző), *Hubert* Egon (szegedi keresk.)

A 200 méteres futásversenyben első díjat, ezüst érmet nyertek: *Kielgászt* Konrad (mezőturi főgymn.) *Schick* Mátyás (ujvidéki főgymn.), *Kalabits* Zsigmond (soproni főgymn.), *Faller* János (Budapest IV. ker. főgymn.), *Schwarz* Gyula (hódmezővásárhelyi főgymn.), *Pertich* Kálmán (szabadkai főgymn.), *Aprily* Ferenc (Budapest, IV. ker. főgymn.), *Kardos* Márk (Budapest, V. kerület főreál.), *Nitsch* Lajos (kassai főreál.), *Mimich* Ádám (szegedi keresk.), *Huberth* Artur (szabadkai főgymn.), *Szilágyi* Béla (Budapest V. ker. főgymn.), *Nuber* Gusztáv

(ujvidéki főgymn.), Dián Ferencz (kun-félegyházi főgymn.), Schlachta Adolf (m.-szigeti főgymn.), Rupp Jenő (Budapest II. ker. főreál.), Graber József (Budapest V. ker. főreál.), Véber Lajos (dévai tanítóképző), Szekula E. (Znióvárálja).

Bronzérmet nyertek: Arics Béla (szarvasi főgymn.), Kövér Miklós (sárospataki főgymn.), Künstler Sándor (soproni főgymn.), Rosenthal Gyula (kaposvári főgymn.), Kubinyi Zoltán (rimaszombati főgymn.), Petrovics M. (zombori főgymn.), Ábrahám L. (debreczeni főgymn.), Braun Gyula (debreczeni főgymn.), Sipos Zoltán (budai tanítóképző), Szkalinszki Kálmán (miskolci keresk.) Szarukány Sándor (balassagyarmati iskola), Oppenheimer Zsiga (losonezi főgymn.), Reisinger Gyula (debreczeni főgymn.), Baldauf Gusztáv (pápai főgymn.), Ürmösi Sándor (kolozsvári főgymn.), Polonyi Lajos (kecskeméti főreál.), Becsey László (Bpest, IV. főreál.) Koósz Antal (esáktornyai tanítóképző), Osztrovsky József (Aradi tanítóképző).

Súlydobásban első díjat, ezüstérmet nyertek a következők: Timina Zoltán (szegedi városi főgymn.); Csökör Ferencz (nagy-károlyi főgymnasium), Tubiani Jenő (szombathelyi főgymnasium), Mozer Gyula (kősmárki főgymnasium), Fieithó Jenő (nagyszombati főgymn.), Czimkóczky János (Iglói főgymn.), Priváry István (szegedi főreál.), Gyepesi Ferencz (székely-kereszturi tanítóképző.), Bloch Jenő (szegedi keresk.), Hoffmann Ferencz (székely-udvarhelyi főgymn.), Szőgyi Dénes (Bpest V. ker. főgymn.), Pálka Pál (szarvasi főgymn.), Hardecker Béla (szabadkai főgymn.), Dobai Ferencz (temesv. főgymn.), Fromeyer István (kőrmöczbányai főreál.), Mihály Gyula (sárospataki tanítóképző), Körös Imre (esáktornyai tanító képző), Vinkler Mihály (szegedi felső keresk.).

Második díjat, bronzérmet nyertek: Szitha Sándor (nyiregyházi főgymnasium), Porteleky Sándor (kisujszállási főgymnasium), Reiszmann László (Budapest VII. ker. áll. főgymn.), Malagurszky Fábian (szabadkai főgymn.), Patkós József (hódmezővásárhelyi főgymnasium), Nagy Dénes (székelyudvarhelyi főreál.), Árgay Ferencz (Budapest II. főreál.), Juhász Jenő (lévai tanítóképző), Kaszrák Ede (iglói tanítóképző), Hopper István (ujvidéki főgymnasium), Lilits Milutin (Budapest, László dr.-féle főgymnasium), Jakó János (debreczeni főgymnasium), Szentimrey Nándor (iglói főgymnasium), Nagy Miklós (kolozsvári unit. főgymnasium), Majdanzky István (Budapest V. ker. főgymn.), Makk Béla (bajai tanítóképző), Merczel József (lévai tanítóképző), Fekete Károly (dévai főreál.).

Magas ugrás ruddal első győztesei a következők kis ezüst érmet nyertek: Hoffmann József (szabadkai főgymn.), Simmer Lajos (szombathelyi főgymn.), Lipcsey Imre (debreczeni főgymn.), Lukits Gy. (temesvári főgymn.), Bauer Rezső (budapesti IV. főreál.), Sasse Károly (budapesti II. ker. főreál.), Adler Vilmos (buda-pesti V. ker. főreál.), Bertics Lajos (temesvári főgymn.), Piskóti Ferencz (sárospataki főgymn.), Kelemen Gábor (nyiregyházi főgymn.), Török Aladár (debreczeni főgymn.), Lauber Dezső (pécsi főreál.), Martin Sándor (budapesti IV. főreál.), Tóth Bertalan (sárospataki tanítóképző).

Második díjat bronzérmet nyertek: Henz Károly (szegedi főgymn.), Jakab István (pápai főgymn.), Kustám József (munkácsi főgymn.), Krautwurst János (iglói főgymn.), Zöhler Ernő (soproni főreál.) Lukácsik János (znióváráljai áll. tanítóképző), Moussong Gusztáv (budai tanítóképző), Temesváry Lajos (szegedi keresk.), Stefán Gusztáv (szatmári főgymn.), Horváth János (kassai főgymnasium) Hollebrond Béla (soproni főreál.), Gaizia Trifun (temesvári főreál.), Költő Gyula (debreczeni tanítóképző).

Magas ugrás első győztesei: Zakits Milán (szegedi főgymn.), Salzberger Jenő (nyiregyházi főgymn.), Kárász Győző (aradi főgymn.), Pap Gusztáv (debreczeni főgymn.), Horváth Lajos (pápai főgymn.), Stein Árpád (Bpest V. főreál.), Tokics Márk (Verseczi főreál.), Koncsék Gy. (znióváráljai tanítóképző), Holz József (szabadkai főgymn.), Czettier Rezső (Bpest, VII. ker. állami főgymn.), Lefkovic Jenő (nyiregyházi főgymn.) Heitzinger István (Bpest, V. ker. főgymn.), Varga Pál (Pápai főgymn.), Varga Sándor (hódmezővásárhelyi főgymn.), Karg György (Bpest II. ker. főgymn.), *Kausser Fülöp* (Bpest ev. ref. főgymn.), Havel Imre (Bpest IV. főreál.), Klein Samu (kassai áll. főreál.), Göndöcs Ferencz (esáktornyai tanítóképző), Jung József (szegedi keresk.).

Második díjat, bronz érmet kaptak: Kovács János (mezőturi főgymn.) Batta Miklós (m.-szigeti főgymn.), Nigrini János (soproni főgymn.), Junger Béla (Budapest V. főgymn.) Geisz Tibor (m. kir. Ferencz József nevelő intézet.), Zsigmondi Zoltán (Budapest ág. ev. főgymn.), Hollós Béla (rimaszombati főgymn.), Turek János (löcsei főreál.), Pleskó Ferencz (Budapest VIII. községi főreál.), Akros István (lévai áll. tanítóképző), Vagner Sándor (szegedi keresk.), Kovács Barna (debreczeni főgymn.), Halla Aurél (székesfehérvári kat. főgym.), Ditter János (trencsényi főgymn.), Szabó Lajos (rimaszombati főgymn.), Csorba Károly (keszthelyi kat. főgymn.), Malesaski György (kecskeméti

főreál.), Rabong János (temesvári főreál.), Bedkovics Lajos (modori tanítóképző), Reiner József (lévai tanítóképző), Witthen József (miskolci keresk.).

A kötélen való függészkedés első győztesei: kik ezüst érmet nyertek a következők: Cabdedó István (aradi főgymn.), Polgár Dániel (debreczeni főgymn.), Dudás Fábian (ujvidéki főgymn.), Eötvös József (pápai ev. főgymn.), Margalits Ede (budapesti VII. ker. állami főgymn.), Aruds Gyula (soproni főgymn.), Finke János (verseczi főreál.), Fuchs Ede (Budapest V. ker. főreál.), Pánczél József (dévai tanítóképző.), Csepreghy Károly (bajai tanítóképző.), *Pállfi Károly* (budapesti evangélikus református főgymnasium.), Tiemár Emil (székely-udvarhelyi főgymn.), Leng Hugó (budapesti V. kat. főgymn.), Jeszenszky Zsiga (m.-szigeti főgymn.), Veder Gyula (szombathelyi főgymn.), Antal András (kecskeméti főreál.) Messinger Hugó (budapesti V. főreál.), Magyar József (rimaszombati főgymn.).

Második díjat, bronzérmet nyertek: Szádeczky Zoltán (bpesti ev. ref. főgymn.), Gacsályi József (sárospataki főgymn.), Falvay Jenő (székesfehérvári főgymn.), Macsánszky László (nyiregyházi főgymn.), Freiburger Lajos (szombathelyi főgymn.), Neumark Géza (keszthelyi főgymn.), Pázel József (aradi főreál.), Bikfalvy József (debreczeni főreál.), Szivák János (budai állami tanítóképző), Dobozi Elemér (miskolci keresk.), Neviczky Miron (iglói főgymn.), Wroczy József (ungvári főgymnasium), Maschke Gettman Imre (verseczi főreál.), Pollak Ármin (kőrmöczbányai főreál.), Hagedorn János (dévai főreál.), Wiese Kálmán (budapesti állami tanítóképző), Szabó Sándor (szatmárnémeti evang. református főgymnasium).

Távolugrásban első díjat, ezüstérmet nyertek: Dickenseid H. (Budapest ev. ref. főgymn.), Gruber Gyula, Mártonfy Béla, Zsák Zoltán, Strausz Zoltán, Péntes Demeter, Tóth István, Nagy Kálmán, Szabó Sándor, Kajzler Ferencz, Kocsán József, Wunsch Rezső, Sturmer Ármin, Fischer Béla, Szaflawszky Lajos, Edelenyi Lajos, Coruza János, Holló Sándor, Sándor Alfréd, Szabó Gyula, Blum János, Nagy Lajos.

Második díjat, bronzérmet nyertek: Radonics Vazul, Uray Géza, Hegedüs István, Piti Lajos, Hajdu Béla, Ajtay Kálmán, Kuspál Aladár, Wachtler Tivadar, Típei Bertalan, Zsengeliér István, Niez Péter, Tomcsányi Pál, Vitéz Lajos, nerenday László, Hedry Béla, Lünics Ágost, Hanthe Emil, Steinwaller Henrik, Jakobi Mihály, Hess János, Hoffman Emil, Drasity Mihály.

A millenniumi ünnepségek egyik legszebb Gapja volt június 2-a. Azzá tette az a lelkes,

szép ifjuság, mely Magyarország minden vidékéről összeseregelve, a király színe előtt mutatta be életrealóságát. A mely nemzetnek ily erőteljes, egészséges ifjusága van, nincs elkorcsosulva, az biztos, bátran tekinthet a jövőbe. Erre az ifjuságra nem illik rá Petőfi költeménye, mert ez az ifjuság csakugyan virág, gyönyörűség a szemnek, reménye a messze jövőbe tekintő léleknek!

A főváros utcáin már két nap óta lehetett látni a különféle egyenruhába öltözött ifjuságot, mely az ország különböző vidékeiről érkezve, dobpergés vagy kürtszó mellett, katonás rendben vonult a részére kijelölt szállásokra, vagy egyes csoportokban nézte sorra a főváros látnivalóit és a kiállítását.

Június 1 én tartották a millenniumi versenypályán a főpróbát s egyszersmind a csoportversenyeket, 2-án pedig megkezdődött a tulajdonképeni tornaünnepély.

A millenniumi versenypálya hatalmas tribünjei ma egészen megteltek diszes, előkelő közönséggel. Magas árbocokon lobogtak a zászlók s ragyogó napsugár aranyozta be az impozáns, szingazdag képet. A közönség már 3 órakor foglalta el a helyeket.

Fél négy után érkezett a király s Wlassics miniszter és a rendezőség által fogadva, a bordeauxdrapériával és délszaki növényekkel díszített királyi pavilonba ment.

E pavillon három páholyból áll s a páholyok előtt nyílt terraszok vannak. Itt csakhamar a legfényesebb tarsaság gyűlt össze, melyben ott voltak a miniszterek, a tábornokok, delegátusok, képviselők, az arisztokrácia számos tagjai és a közélet számos más kitünőségei.

Amint a király megérkezett, föltárult a versenytér főkapuja s harsogó zeneszóval, szép rendben bevonult az ifjuság, mely a Károly-kaszárnyából kiindulva, az Andrássy-uton és Stefánia-uton vonult a versenytérre.

Szakadatlan láncolatban vonultak körül a pályán s elhaladva a királyi páholy előtt, az egyes csapatok vezetői meghajtották a zászlókat. Mindenki gyönyörködve nézte az élettelen deli ifjakat, a mint különféle színű és szabásu, de legtöbbször igen izletes egyenruhákban, ruganyos léptekkel, öntudatos tartással, nagy rendben haladtak el a király előtt.

Majd oszlopokba fejlődve, állást foglaltak a versenytéren. Körülbelül 5000 ifju! Egész armádia! A mint az egyik főrendező, Szedlacek Lajos, az emelvényről a szabad gyakorlatok egyes mozdulatait jelezte, az egész hatalmas tömeg úgy utána csinálta, mintha egy test és egy lélek lett volna.

Egyszerre nyult égnek, vagy jobbra-baira — amint épen kellett — a 10,000 izmos kar és egyszerre dobbantak le a lábak, hogy szinte rengett a föld!

A szabadgyakorlatok megkezdése előtt az ifjuság Harrach karnagy vezetése mellett a Himnuszt énekelte el. Tömören, lelkesen hangzott föl az ének körülkelül 2000 ifju ajkáról.

Erre háromszoros éljen következett a királyra, valamint a szabadgyakorlatok befejezése után is.

Ezután következtek a szertornázás és az egyes intézetek által szabadon választott szabadgyakorlatok kézi szerekkel s a katonai rendgyakorlatok.

A király ekkor Wlassics és Fejérváry miniszterek s többek kíséretében a tornászó ifjak közé ment s nagy érdeklődéssel nézte az egyes intézetek növendékeinek ügyes produkcióit a nyújtón, kórláton bakon stb. és több tornatanárt s tanulókat szőlített meg. A tanulók persze igyekeztek kitenni magukért és ugyancsak bravuroskodtak. A szabadon választott gyakorlatok után következtek az egyes versenyek.

Futás. Az V—VI. osztály számára. (150 m.) Három csoportban futottak összesen 23-an. Az első csoport győztese: Oesterreicher Gyula (Bp. V. ker. főreáliskola.) A második csoport győztese: Riesz József (besztercebányai főgymn.) A harmadik csoport győztese: Müller Vilmos (Bp. V. ker. főreáliskola.) Ezek arany érmekeket kapnak.

Súlydobás. VII—VIII. oszt. Két csoportban résztvettek 19-en. Az első csoport győztese: Czímkeczky János (Igló.) A második csoport győztese: Frommeyer István (körmöcbányai főreáliskola.)

Magasugrás ruddal. VII—VIII. oszt. Verseny két csoportban 13-an. E verseny eldöntetlen maradt.

Ezután az ifjuság ismét oszlopokba állt föl s ismét elénekelte a Himnuszt.

A szünni nem akaró éljenzés elhangzása után a király még Harrach karnagyot is bemutatattatá magának.

Ruganyos léptekkel, a mint jött, a fáradság minden jele nélkül, delegeen vonult el az ifjuság ismét a király előtt, a ki bevarta az utolsó csapat távozását s azután Wlassics miniszterhez még így szólt:

«Valóban páratlanul szép látványos fölvonulás volt. A fiuk nagyon jól tartották magukat. Igen megvagyok elégedve» — a várba hajtattott.

A torna ünnepély folytatását, a díjak kiosztását, továbbá a jun. 5-iki korona ünnepéről szóló leírást lapunk jövő számában közöljük. A rendkívüli anyaghalmaz miatt szorultak ki e számból az állandó Irodalom és Fejtörő rovatok is. Mindezeket pótolni fogjuk.

VEGYESEK.

Kedvezményes jegyek. A kiállítás területén levő Aquarium megtekintését melegen ajánljuk a tanulóifjuság figyelmébe annál is inkább, mivel a belépő jegy ára tanulóknak csak 15 krajczár.

Főuri magántanulók. Esterházy Miklós Móríc gróf esákvári földes ur fiai, lapunk kedves előfizetői, — kitünő sikerrel tették le május 29-én és 30-án a győri gymnasiumban magántanulói vizsgáikat. Móríc az V. osztályról, Alajos a III. osztályról vizsgázott. Írásbeli vizsgálatuk máj. 28, 29. és 30-án, szóbeli pedig 30-án délután volt. A szép eredményhez gratulálunk.

A pécsi r. kath. főgymnasium ifjusága f. é. május hó 28-án d. u. 5 órakor az országos tornaverseny alkalmával Budapestre utazó szegény sorsu tanulók segélyezése végett, ének szavaltat és zeneelőadást rendezett, melynek műsora a következő volt: Király himnusz. Irta Brázay Zoltán, előadja a főgymnasiumi ének és zenekar. Magyar nyelv. Abrányi Emittől, szavalja Szuly Aladár, maturandus. Jubileumi nyitány. C. M. Webertől, előadja a főgymnasiumi zenekar. A tavasz. Olasz népdal. — Hegyeten egy kányafa. Orosz népdal. — Katona temetés. Svéd ének. — A vadász. Német népdal: Énekelte a főgymn. énekkar. Schumann: Abránd. Előadja a főgymn. zenekar. Beriot. Concerto VII. Op. 76. Hegedűn játsza Kossutányi István V. o. t. Zongorán kíséri Buday Dezső VII. o. t. A kaczor-király. Irta Pósa Lajos, szavalja Baltha Béla, II. o. t. Primula veris. Mendelssohntól, énekelte a főgymn. énekkar. Gillet: Loin du bal, intermezzo. Előadja a főgymn. zenekar. Rákóczy Sámuel. (1664). — Somogyi gyalog insurgens dala (1808). — Tiszán innen tárogató (1809): Előadta a főgymn. énekkar. A volapük. Vig monolog Gabányitól szavalta Nikolics Benedek, maturandus. Magyar népdalok. Énekelte a főgymn. énekkar. Torna induló. Irta Goll, előadta a főgymn. ének és zenekar.

TANULÓK LAPJA

A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Előfizetési árak:		SZERKESZTI:	SZERKESZTŐSÉG:
Egész évre	4 frt.	Dr. RUPP KORNÉL	Budapest, IX., Soroksári-uteza 31.
Fél évre	2 frt.	főgymnasiumi tanár.	KIADÓHIVATAL:
Negyed évre	1 frt.		Budapest, VI., Teréz-körut 23. sz.
Megjelenik minden vasárnap.		Kiadja a „Kosmos” müintézet, kő- és könyvnyomda és hírlapkiadó res. zvtárs.	HIRDETÉSEK felvételnek és jutányosan számitatnak

A magyar szent korona.

A millennáris tavasz a legszebb virágokat fakasztja, az aranyos napsugár meggyújtja a szivekben a honszeretet és lelkesedés tüzet és egy szózat kél az ajkakon: «Éljen az ezredéves hon!»

A nemzet örömmámorban uszik, a harangok kongása imára szólít, hálaimára hívja fel a nemzetet, hogy imába foglalja mindazokat, kik a nemzetnek hazát adtak, kik a nemzetet megvédelmezték, nagygyá és hatalmassá tették. Imát rebeg a milliók ajka mindazokért, a kik vitézséggel és szellemükkel fölépítették azt a nagy épületet, melynek magyar nemzeti állam a neve . . .

Fényes millennáris ünnepéiünk sorozatának eljutottunk egyik legmagasztosabb pontjához: e hó 5-én délelőtt kilencz órakor vitték a szent koronát és koronázási jelvényeket nagy pompával Mátyás templomába és kitették az oltáron három napi közszemlére.

És a magyar nép koronájához özőnlük, szertvéen, csodálván, hívén benne.

Nem üres czeremónia a magyar szent koronának ünnepélyes kitétele. Mert a magyar szent korona nem élettelen tárgy, nem csupán drágakövek és nemes érczek foglalatlja. A magyar szent korona nagy jelentőségű közjogi fogalom, mely nemcsak a törvények szentesítésére, a vérünkkel és vagyonunkkal való rendelkezésre jogosítja fel, de törvényeink és szívünk érzelmei szerint szentté és sérthetlenné teszi annak fölkeent személyét, kinek a fejére azt a nemzet fölteszi.

A magyar szent korona ősi jelkép: ősi jelképe hosszú évszázadok lezajlott korán által mindvégig a király és a nemzet között megosztott hatalomnak; megbeesülhetetlen biztosítéka, szent és drága záloga őseink legföltet-

tebb kincsének, a mi legbecsesebb örökségünknek: a magyar alkotmányunk; védbástyája a nemzet jogainak, villámhárítója szabadságunk megsértésének; erkölcsi fegyver kezeinkben nemzeti szuverenitásunk védelmére az abszolút hatalom ellen; ősi várunk, alkotmányos hatalmunk biztos oltalma és büszke jele.

Oly nagy a közjogi jelentősége a magyar szent koronának, hogy nálunk a királykoronázás nemcsak fényes ünnepélyes szertartás — mint más nemzeteknél — hanem szükséges kiegészítése az alkotmányunk, lényeges kellék a királyi jogok gyakorlására; mert az ősi magyar szent koronával meg nem koronázott király hatalmi jogosítványai magyar államjogi szankezió nélkül valók; hatalmának teljes és törvényes mértékben való gyakorlására a törvényesen végbe ment koronázás szükséges; a koronázatlan király törvényeket nem szentesíthet, kiváltságokat nem adhat. Maga az alapeszme, mely a magyar szent koronához, illetve a királynak az az által való koronázásához van kötve, egyetlen a népek életében. Nem az ország nagyjai esküsznek a koronázás ünnepén hűséget a fölkeent királynak, mint más országokban: a magyar koronázási ünnepélyen a király ígér esküjével hűséget a nemzetnek, a király tesz fogadást, hogy az ország alkotmányát, törvényeit tiszteletben tartja, megőrzi, megoltalmazza.

Ezért a magyar király és magyar nemzet külön-külön és együttes hatalmának, a mi állami egységünknek s alkotmányos jogainak szimboluma a magyar szent korona. Ezért nem közönséges érzés kell, hogy elfogja a magyar honfit, midőn ezt az aranyból vert, drágakövekkel behintett szimbolumot a koronázási templom oltárán három napon át kitéve látja.